

การประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนโนนไฮหนองอีรัมย์วิทยา โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST

Assessment of a Project to Develop Quality Assurance Systems within Educational Institutions that focus on Quality According to Basic Educational Standards of Nonhai Nong-ekumwittaya School Using the Cippiest Assessment Model

อภิชาติ อรรถอำนวย¹

Apichart Akkha-umnuay¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนโนนไฮหนองอีรัมย์วิทยา โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีรัมย์วิทยา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน บุคลากรในสถานศึกษา 6 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบประเมินโครงการแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 5 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยภาพรวมของทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านผลกระทบ พบว่า โรงเรียนมีชื่อเสียงและได้รับการยกย่องชมเชยเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายใน ด้านประสิทธิผล พบว่า โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การบริหารและการจัดการมีคุณภาพ ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ด้านความยั่งยืน พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินกิจกรรมตามโครงการอย่างต่อเนื่องโดยความร่วมมือของคณะครูและผู้ปกครองนักเรียน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ พบว่า โรงเรียนมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานระบบประกันคุณภาพภายในให้กับโรงเรียนต่างๆ ที่มาศึกษาดูงาน

2. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีรัมย์วิทยา ควรระดมทรัพยากรจากชุมชน เพื่อจัดหาสื่อ เทคโนโลยี มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้

¹ ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโนนไฮ หนองอีรัมย์วิทยา สพ.ก.ศ. 1

¹ Director School Senior Professional Level Nonhai Nong Eikumwittaya School KSN 1

กับผู้เรียน และช่วยในการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการเข้าใช้ระบบ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และเกิดความยั่งยืนในการพัฒนา

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, การประกันคุณภาพภายใน

Abstract

The objectives of this research are to 1) assess the quality assurance system development project in educational institutions focused on the quality according to the basic educational standards. Of Non Hai Nong Ekumwittaya School using the CIPPIEST model 2) study the guidelines for the development of quality assurance operation in the schools of Non Hai Nong Ekumwittaya School The group of informants in the project evaluation consisted of 7 experts, 6 educational institutions personnel, and 7 basic education institution committees. The research instruments consisted of 5 project assessment scale models and 1 interview form. The statistical analysis used for data analysis was percentage, mean and standard deviation. And content analysis

The results of the research were as follows:

1. Results of contextual assessments Inputs Process aspect And productivity Overall, all aspects were appropriate at the highest level. As for the impact, the school has a good reputation and admiration for its internal quality assurance system. In terms of effectiveness, it was found that the school had an effective internal quality assurance system. Make the administration and management quality. The teacher provides a learner-centered instruction. Resulting in quality students In terms of sustainability, it was found that The school has continued the project activities with the cooperation of teachers and student parents. In terms of forwarding, it was found that the school had publicized the internal quality assurance system to various schools that came to study.

2. Guidelines for the Development of Quality Assurance System in Educational Institutions of Non Hai Nong Ekumwittaya School Should mobilize resources from the community To provide technology materials to be used in organizing learning activities for learners And assist in the management of the school's information for the convenience and speed of entry Public relations And create sustainability in the development

Keywords: Assessment of a Project, Internal Quality Assurance.

บทนำ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์เป็นต้นทุนทางปัญญาในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า ทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลก ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: คำนำ) ตรงตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยยึดหลักการจัดการศึกษาผ่านกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และทุกประเภทการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจว่าเป็นการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ซึ่งระบบการประกันคุณภาพนั้นประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก สำหรับระบบการประกันคุณภาพภายในให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกที่จำเป็นใน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะเป็นระบบที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาไปสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ความสามารถเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549: 1)

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบมีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามความมุ่งหวังของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและสถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐาน นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องคำนึงถึงตลอดเวลา ไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมหรือโครงการใดๆ ผู้เรียนจะต้องได้รับผล หรือประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น ทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างยั่งยืน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีความตระหนัก รับผิดชอบ และเห็นคุณค่าของการทำงาน อย่างเป็นระบบตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย และดำเนินกิจกรรม โครงการที่ใช้ผลการ

ประเมินตนเอง ผลการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอกหรือผลการวิจัย ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเอง ตลอดจนใช้ผลการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นฐาน ในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตาม ตรวจสอบและปรับปรุงงานเป็นระยะ จะช่วยให้งานบรรลุผลได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดกับผู้เรียนก็จะเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับช่วงต่อจากสถานศึกษา ด้วยการดำเนินงานที่ทุกคนมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบร่วมกัน ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาและต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการทำงานของทุกคนและคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561: 1)

โรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยาคือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็ก มีนักเรียน 86 คน ครูประจำการ 5 คน จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา เกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า คณะครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้งด้านมาตรฐาน ประเด็นพิจารณา กระบวนการและขั้นตอน การดำเนินงาน เช่น สถานศึกษายังไม่สามารถกำหนดเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด การประเมินผล และการตรวจสอบคุณภาพการศึกษายังขาดเครื่องมือที่มีคุณภาพในการประเมิน ส่งผลให้สถานศึกษา ไม่ได้ข้อมูลและสารสนเทศที่สมบูรณ์ที่จะสามารถนำไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพได้จากสภาพปัญหา ดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหาร

สถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารจัดการ และพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขึ้น โดยจัดทำแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 4) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา 5) การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

การที่จะทราบว่าโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไร หรือการจะตัดสินใจดำเนินโครงการต่อไปในปีการศึกษาหรือปีงบประมาณหน้าอีกหรือไม่ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้คำตอบได้คือ การประเมินโครงการ เพราะการประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบโครงการที่ดำเนินงานทั้งหมดในทุกขั้นตอนของการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านกระบวนการและผลผลิตที่เกิดขึ้น นอกจากนั้นการประเมินโครงการยังเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งความจริงในเชิงคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งและการเข้าถึงความจริงในเชิงคุณค่าของสิ่งเหล่านั้น (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552: 22) รูปแบบการประเมินโครงการมีหลายรูปแบบ ซึ่งรูปแบบการประเมินที่น่าสนใจและครอบคลุมสิ่งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ คือ รูปแบบ

การประเมิน CIPPIEST ซึ่งเป็นส่วนปรับเปลี่ยนของรูปแบบการประเมิน CIPP โดยปรับเปลี่ยนการประเมินผลผลิต (Product evaluation) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact evaluation) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness evaluation) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability evaluation) ของสิ่งที่ได้รับการประเมิน

จากความสำคัญและความจำเป็นของการประเมินโครงการ ดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบการประเมิน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของ Stufflebeam and Shinkfield (2007) เป็นแนวทางในการประเมิน ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ การประเมินบริบท การประเมินปัจจัย การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล การประเมินความยั่งยืน และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ โดยกำหนดประเด็นตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือการประเมิน วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST
2. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการ จำนวน 20 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2. บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 2 คน คือ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และศึกษานิเทศก์

3. ครูในโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา จำนวน 6 คน

4. คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน

โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ประเมินบริบทของโครงการ จำนวน 7 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 2 ประเมินปัจจัยของโครงการ จำนวน 13 คน ประกอบด้วยครูในโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา จำนวน 6 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน

กลุ่มที่ 3 ประเมินกระบวนการของโครงการ จำนวน 13 คน ประกอบด้วยครูในโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา จำนวน 6 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน

กลุ่มที่ 4 ประเมินผลผลิตของโครงการ จำนวน 13 คน ประกอบด้วยครูในโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา จำนวน 6 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน

กลุ่มที่ 5 ประเมินผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา จำนวน 6 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีรัมย์วิทยา ครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบ CIPPIEST (Stufflebeam and Shinkfield, 2007: 327) ซึ่งเนื้อหาการประเมินโครงการ 8 ด้าน คือ

2.1 ด้านบริบท (Context) เป็นการประเมินความต้องการความจำเป็น และการประเมินความเป็นไปได้

2.2 ด้านปัจจัย (Input) เป็นการประเมินความพร้อมของทรัพยากรและการจัดการทรัพยากร

2.3 ด้านกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีรัมย์วิทยา ใน 3 ประเด็น ประกอบด้วย

- 1) การพัฒนากระบวนการบริหารและการจัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 2) การพัฒนาครูให้มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และ
- 3) การพัฒนาผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ด้านผลผลิต (Product) เป็นการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพครู และด้านคุณภาพการบริหารจัดการ

2.5 ด้านผลกระทบ (Impact) เป็นการนำเสนอข้อมูลสิ่งที่เกิดขึ้นเกินกว่าเป้าหมายของโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีรัมย์วิทยา

2.6 ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นการนำเสนอความคุ้มค่าของการดำเนินกิจกรรมโครงการ ที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน ครู และนักเรียน

2.7 ด้านความยั่งยืน (Sustainability) เป็นการนำเสนอข้อมูลความต่อเนื่องของการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนโนนไฮหนองอีรัมย์วิทยา

2.8 ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) เป็นการนำเสนอข้อมูลการเป็นต้นแบบหรือถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับหน่วยงานอื่น

3. ขอบเขตระยะเวลาการประเมิน

ผู้วิจัยแบ่งการประเมินออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

3.1 ชั้นก่อนดำเนินการ

ระยะที่ 1 การประเมินด้านบริบท

ระยะที่ 2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น

3.2 ชั้นขณะดำเนินการ

ระยะที่ 3 การประเมินกระบวนการ

3.3 ชั้นหลังดำเนินการ

ระยะที่ 4 การประเมินด้านผลผลิต

1) การประเมินด้านผลกระทบ

2) การประเมินด้านประสิทธิผล

3) การประเมินด้านความยั่งยืน

4) การประเมินด้านการถ่ายทอด

ส่งต่อ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการประเมินโครงการทั้งหมด 6 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีรัมย์วิทยา ด้านบริบท จำนวน 13 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีรัมย์ วิทยา ด้านปัจจัย จำนวน 16 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่ม วิทยา ด้านกระบวนการ จำนวน 55 ข้อ

ฉบับที่ 4 แบบประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่ม วิทยา ด้านผลผลิต จำนวน 28 ข้อ

ฉบับที่ 5 แบบประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยา ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิภาพ ด้านความยั่งยืน ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ

ฉบับที่ 6 แบบสัมภาษณ์ปัญหาและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่ม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเองตามขั้นตอนวิธีการ ดังต่อไปนี้

5.1 ข้อมูลแบบประเมินบริบท ผู้วิจัยประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ตอบแบบประเมินและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบประเมินคืน จำนวน 7 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5.2 ข้อมูลแบบประเมินปัจจัย แบบประเมินกระบวนการ และแบบประเมินผลผลิต ผู้วิจัยประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ตอบแบบประเมินและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบประเมินคืนอย่างละ 13 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5.3 ข้อมูลแบบประเมินด้านผลกระทบด้านประสิทธิภาพ ด้านความยั่งยืน ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ผู้วิจัยประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ตอบแบบประเมิน และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบประเมินคืนอย่างละ 6 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่ม วิทยา

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินโครงการที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วนำค่ามาแปลความหมาย (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533: 138) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ระดับความเหมาะสม

4.50-5.00 มากที่สุด

3.50-4.49 มาก

2.50-3.49 ปานกลาง

1.50-2.49 น้อย

1.00-1.49 น้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การตัดสินการปฏิบัติงานของโครงการ ดังนี้

$\mu \geq 3.51$ และ $\sigma < 1.50$

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยา

นำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแจกแจงความถี่ และจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วสรุปเป็นประเด็นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ด้านบริบท (Context) ผลปรากฏ ดังตาราง 1

1. ผลการประเมินโครงการ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลของการประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีแก้ววิทยา ด้านบริบท (N = 7)

ตัวชี้วัดการประเมิน	μ	σ	แปลผล
1. ความต้องการจำเป็นของโครงการ	4.73	0.47	มากที่สุด
2. ความเป็นไปได้ของโครงการ	4.74	0.45	มากที่สุด
โดยรวมเฉลี่ย	4.73	0.45	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัด ($\mu \geq 3.51, \sigma < 1.50$)	สรุปผลการประเมิน		ผ่าน

จากตาราง 1 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีแก้ววิทยา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72, \sigma = 0.48$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด

พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 ตัวชี้วัด ($4.74 \geq \mu \geq 4.73, 0.47 \geq \sigma \geq 0.45$) และผ่านเกณฑ์การประเมิน ทุกตัวชี้วัด

1.2 ด้านปัจจัย (Input) ผลปรากฏ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลของการประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีแก้ววิทยา ด้านปัจจัย (N = 13)

ตัวชี้วัดการประเมิน	μ	σ	แปลผล
1. ความพร้อมของทรัพยากร	4.73	0.45	มากที่สุด
2. การจัดการทรัพยากร	4.71	0.45	มากที่สุด
โดยรวมเฉลี่ย	4.72	0.45	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัด ($\mu \geq 3.51, \sigma < 1.50$)	สรุปผลการประเมิน		ผ่าน

จากตาราง 2 ผลการประเมิน ด้านปัจจัยของโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีแก้ววิทยา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73, \sigma = 0.44$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาตาม

ตัวชี้วัด พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 ตัวชี้วัด ($4.73 \geq \mu \geq 4.71, \sigma = 0.35$) และผ่านเกณฑ์การประเมิน ทุกตัวชี้วัด

1.3 ด้านกระบวนการ (Process) ผลปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลของการประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีโก้มหาวิทยาลัย ด้านกระบวนการ (N = 13)

ตัวชี้วัดการประเมิน	μ	σ	แปลผล
1. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.82	0.38	มากที่สุด
2. การพัฒนาครูให้มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.73	0.46	มากที่สุด
3. การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.87	0.35	มากที่สุด
โดยรวมเฉลี่ย	4.81	0.39	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัด ($\mu \geq 3.51, \sigma < 1.50$)	สรุปผลการประเมิน	ผ่าน	

จากตาราง 3 ผลการประเมิน ด้านกระบวนการ ของโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีโก้มหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.81, \sigma = 0.39$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน

เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 ตัวชี้วัด ($4.87 \geq \mu \geq 4.73, 0.46 \geq \sigma \geq 0.35$) และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวชี้วัด

1.4 ด้านผลผลิต (Product) ผลปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีโก้มหาวิทยาลัย ด้านผลผลิต (N = 13)

ตัวชี้วัดการประเมิน	μ	σ	แปลผล
1. ด้านคุณภาพของผู้เรียน	4.83	0.39	มากที่สุด
2. ด้านคุณภาพของครู	4.73	0.45	มากที่สุด
3. ด้านคุณภาพของการบริหารจัดการ	4.83	0.45	มากที่สุด
โดยรวมเฉลี่ย	4.80	0.43	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัด ($\mu \geq 3.51, \sigma < 1.50$)	สรุปผลการประเมิน	ผ่าน	

จากตาราง 4 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีโก้มหาวิทยาลัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.80, \sigma = 0.43$)

ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($4.83 \geq \mu \geq 4.73, 0.45 \geq \sigma \geq 0.39$) และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวชี้วัด

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา โดยรวม (N = 13)

ตัวชี้วัดการประเมิน	μ	σ	แปลผล
1. ด้านบริบท	4.73	0.45	มากที่สุด
2. ด้านปัจจัย	4.72	0.45	มากที่สุด
3. ด้านกระบวนการ	4.81	0.39	มากที่สุด
4. ด้านผลผลิต	4.80	0.43	มากที่สุด
โดยรวมเฉลี่ย	4.77	0.42	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัด ($\mu \geq 3.51, \sigma < 1.50$)	สรุปผลการประเมิน	ผ่าน	

จากตาราง 5 ผลการประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.77, \sigma = 0.42$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($4.81 \geq \mu \geq 4.72, 0.45 \geq \sigma \geq 0.39$) และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

2. ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา พบว่า ควรระดมทรัพยากรจากชุมชน เพื่อจัดหาสื่อ เทคโนโลยี มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และช่วยในการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการใช้งาน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และเกิดความยั่งยืนในการพัฒนา

สรุปผล

1. ผลการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดย

ภาพรวมของทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีผลการประเมินอยู่ในระดับ มากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวชี้วัด เช่นเดียวกัน

ส่วนด้านผลกระทบ พบว่า โรงเรียนมีชื่อเสียงและได้รับการยกย่องชมเชยเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายใน ด้านประสิทธิผล พบว่า โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การบริหารและการจัดการมีคุณภาพ ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้านความยั่งยืน พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินกิจกรรมตามโครงการอย่างต่อเนื่องโดยความร่วมมือของคณะครูและผู้ปกครองนักเรียน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ พบว่า โรงเรียนมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานระบบประกันคุณภาพภายในให้กับโรงเรียนต่าง ๆ ที่มาศึกษาดูงาน

2. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา ควรระดมทรัพยากรจากชุมชน เพื่อจัดหาสื่อ เทคโนโลยี มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และช่วยในการบริหารจัดการ

ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และเกิดความยั่งยืนในการพัฒนา

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนโนนไฮหนอง อีคุ้มวิทยาโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัดความต้องการจำเป็นของโครงการ และความเป็นไปได้ของโครงการ ก็มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ซึ่งทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนโนนไฮหนองอีคุ้มวิทยาได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีครูผู้รับผิดชอบงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในได้ตรวจสอบความเป็นไปได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาพ.ศ. 2561 ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ในงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพเป็นอย่างดี นอกจากนี้วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการสนองต่อสภาพปัญหาของโรงเรียนโนนไฮหนองอีคุ้มวิทยา และเป็นเป้าหมายที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนได้ประชุมชี้แจงให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการประเมินด้านสถานะแวดล้อมของโครงการโดยมีคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเป็นแนวทาง จึงเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้ผลการประเมินด้านบริบทตามตัวชี้วัดความต้องการจำเป็นของโครงการ และความเป็นไปได้ของโครงการมีผลการประเมินอยู่ใน

ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา อยู่สวัสดิ์ (2562: 110-111) ได้วิจัยการประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ผลการประเมินบริบทของโครงการภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและผ่านเกณฑ์การประเมิน และยังสอดคล้องกับผลการประเมินของ ประยูร เครื่องกันต์ (2561: บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนชุมชนบ้านเจ็ดลึงค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนโนนไฮหนอง อีคุ้มวิทยา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัดความพร้อมของทรัพยากร และการจัดการทรัพยากร ก็มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ซึ่งทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนโนนไฮหนองอีคุ้มวิทยาได้พิจารณาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคณะทำงานเตรียมการ จัดประชุมคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อวางแผนกำหนดแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหา วัสดุอุปกรณ์ การจัดทำเอกสาร จึงทำให้ปัจจัยตัวชี้วัดวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือ และความชัดเจนของงบประมาณอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ มีการวางแผนการใช้จ่ายเป็นอย่างดี โดยคำนึงถึงความประหยัดและคุ้มค่าเป็นสำคัญ

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549: 70) ที่กล่าวว่า การพิจารณาความเหมาะสมของปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินการโครงการสิ่งที่ต้องพิจารณา เช่น จำนวนงบประมาณ คุณภาพและปริมาณของคณะกรรมการ ห้องประชุมอบรม วัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ตลอดจนความเหมาะสมของเอกสาร เนื้อหาสาระ เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สตีฟเฟิลบีม (1997: 261-265) ที่กล่าวว่าการประเมินปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น เรื่องของอาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ เวลา งบประมาณ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้โอกาสที่โครงการประสบผลสำเร็จมีมากขึ้น นอกจากนี้ในการดำเนินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีแก้วมหาวิทยาลัยในครั้งนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนไฮหนองอีแก้ววิทยาสันนิษฐานให้ทุกฝ่ายดำเนินกิจกรรมตามโครงการ และยังมีความรู้เข้าใจในการดำเนินงานโครงการเป็นอย่างดี สามารถที่จะให้คำแนะนำ ช่วยเหลือคณะกรรมการได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นสาเหตุทำให้ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าตามตัวชี้วัดความพร้อมของทรัพยากร และการจัดการทรัพยากรของโครงการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โมกขสิทธิ์ ดวงกลาง (2564: บทคัดย่อ) ได้รายงานการประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี พบว่าด้านปัจจัยของโครงการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมิน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดนัยรัตน์ ภาคเกษม (2556: บทคัดย่อ) ได้รายงานการประเมินโครงการ

การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมุ่งไข่พิทยาคม ผลการประเมิน พบว่า การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนโนนไฮหนองอีแก้วมหาวิทยาลัย โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาครูให้มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ซึ่งทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนได้วางแผนการดำเนินงานของโครงการอย่างเป็นระบบตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยเริ่มตั้งแต่การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปี เมื่อสิ้นปีการศึกษา มีการนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ เพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และรายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้องทั้งครู ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด

สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2553: 30-41) นอกจากนี้

ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ได้ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ และมีความจริงจัง สม่ำเสมอต่อเนื่องเป็นไปตามขั้นตอน การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติงานไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียนแต่ละปี โดยกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินงาน มอบหมายความรับผิดชอบแต่ละขั้นตอนให้ตรงตามทักษะและประสบการณ์ของแต่ละคนภายใต้ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีแก้ววิทยาให้บรรลุตามพันธกิจของโรงเรียนที่ตั้งไว้ จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นสาเหตุทำให้ผลการประเมินด้านกระบวนการตามตัวชี้วัดมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทรพีญ ทองดวง (2562: 98) ได้วิจัยการประเมินโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า ด้านกระบวนการ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัครวรรธน ยศเดชาภักดิ์ (2560: 120) ได้ประเมินโครงการการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านแปลง 2 อำเภอตอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนโนนไฮหนองอีแก้ววิทยาโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด ด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณภาพของครู และด้านคุณภาพของการบริหารจัดการ

พบว่า ทุกตัวบ่งชี้มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกัน และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนโนนไฮหนองอีแก้ววิทยา ได้มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาใน 3 ส่วนสำคัญ คือ 1) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา การจัดทำแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูในแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่องโดยผู้บริหารซึ่งมีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง การนำผลการสรุปรายงานไปวางแผนพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป 2) การพัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมค่ายวิชาการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางวิชาการ การนำนวัตกรรมจิตศึกษาเข้ามาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านจิตใจและสติปัญญาของผู้เรียน ฯลฯ และ 3) การพัฒนาครูให้มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ (Active Learning) สู่การพัฒนา คุณภาพเด็กไทยยุค 4.0 การอบรมเชิงปฏิบัติการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการอบรมเชิงปฏิบัติการวิทยากรแกนนำ โครงการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนเชิงระบบด้วยนวัตกรรม จิตศึกษา PBL และ PLC (ปีที่ 2) จากการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผ่านเกณฑ์การประเมิน ครูมีทักษะกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้บริหารมีทักษะความรู้ ทักษะกระบวนการบริหารและการจัดการในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลให้ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยาโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทรพีญ ทองดวง (2562: 98) ได้วิจัยการประเมินโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า ด้านผลผลิต ผู้บริหารและครูนักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดนัยรัตน์ กาศเกษม (2556: บทคัดย่อ) ได้รายงานการประเมินโครงการการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม พบว่า การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 จากผลการประเมินด้านบริบทของโครงการตามตัวชี้วัดความต้องการและความจำเป็น

ของโครงการ มีรายการ โครงการสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) มีระดับคุณภาพผลการประเมินอยู่ในระดับมากซึ่งต่ำกว่ารายการอื่นๆ สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบโครงการให้มีการสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้มากขึ้นอีก

1.2 จากผลการประเมินด้านปัจจัยของโครงการตามตัวชี้วัดความพร้อมของทรัพยากร มีรายการงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงานโครงการมีระดับคุณภาพผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ซึ่งต่ำกว่ารายการอื่น ๆ ผู้บริหารควรมีการระดมทุนจากชุมชนเพื่อนำมาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมตามโครงการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

1.3 จากผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการตามตัวชี้วัดคุณภาพของครู มีรายการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยเชื่อมโยงบูรณาการสาระการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินต่ำกว่ารายการอื่น ๆ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมและพัฒนาครูในประเด็นดังกล่าวเพื่อให้เกิดทักษะในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานให้กับสถานศึกษาต่างๆ นำไปใช้ประโยชน์

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบที่ส่งผลต่อการสร้างความตระหนักของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์เพ็ญ ทองดวง. (2562). การประเมินโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. ผลงานทางวิชาการ. มหาสารคาม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีทางการศึกษาทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- दनัยรัตน์ กาศเกษม. (2556). รายงานการประเมินโครงการการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม. ผลงานทางวิชาการ. แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37.
- โมกขสิทธิ์ ดวงกลาง. (2564). รายงานการประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี. ผลงานทางวิชาการ. อุดรธานี: เทศบาลนครอุดรธานี.
- ประยูร เครื่องกันต์. (2561). การประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนชุมชนบ้านเจียดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. ผลงานทางวิชาการ. อุบลราชธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2
- รัตนา อยู่สวัสดิ์. (2562). การประเมินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. ผลงานทางวิชาการ. จันทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2549). การนำการจัดระดับเทียบเคียงมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 29(3), 1.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

อัศววรรณ ยศเดชาภิตต์. (2560). การประเมินโครงการการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน บ้านแปลง 2 อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่. ผลงานทางวิชาการ. เชียงใหม่: สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.

Stufflebeam, D.L., *et al.* (1997). *Educational Evaluation and Decision Making*. Illinois: Peacock Publishers., Inc.

Stufflebeam and Shinkfield. (2007). *Evaluation Theory, Models and Applications*. John Wiley and Son, Inc.